

ARENGULEPPE OSAPOOLED

Järva Maavalitsus, Järvamaa Omavalitsuste Liit;

Albu vald, Ambla vald, Imavere vald, Järva-Jaani vald, Kareda vald, Koeru vald, Koigi vald, Paide linn, Paide vald, Roosna-Alliku vald, Türi vald, Väätsa vald;

Sihtasutus Järvamaa Arenduskeskus, Aktsiaselts Järvamaa Haigla, Aktsiaselts Väätsa Prügila, Kesk-Eesti Noorsootöö Keskus, Sihtasutus A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel, mittetulundusühing JÄRVAMAA ÜHISTRANSPOORDI KESKUS, Järvamaa kultuuri nõukoda, Sihtasutus Koeru Hooldekeskus, Sihtasutus Järvamaa Kogukonnafond, JÄRVAMAA SPORDILIIT, Mittetulundusühing Süda-Eesti Sotsiaalkeskus, Mittetulundusühing Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus, Järvamaa Kutsehariduskeskus, Lõuna-Järvamaa koostöökogu, mittetulundusühing Järva Arengu Partnerid, Eesti Töötukassa Järvamaa osakond, Politsei- ja Piirivalveameti Lääne Prefektuuri Paide politseijaoskond, Päästeameti Lääne päästekomando Järvamaa päästepiirkond, Kaitseliidu Järva malev, sihtasutus Ajakeskus Wittenstein, mittetulundusühing Läbi Tähevärava, MTÜ Järvamaa Giidid, Mittetulundusühing Mäo Keskus, LIONS KLUBI Paide Bastion, EELK Järva praostkonna kogudused, Järva Reumaselts, Järva Diabeetikute Selts, Järvamaa Mõisakoolide Ühing, Järvamaa Ettevõtjate Selts, Eesti Piimandusmuuseum, MÜÜSLERI SAARE SELTS, Kodukant Järvamaa MTÜ, MTÜ Järvamaa Puuetega Inimeste Koda

sõlmisid käesoleva arenguleppe alljärgnevas:

ARTIKKEL I EESMÄRK JA VÄÄRTUSED

Otsustanud jätkata Järvamaa arenguleppel 2007-2013 saavutatud koostööd, sõlmivad osapooled Järvamaa arenguleppe 2014-2020 alljärgneval eesmärgil:

- parandada Järvamaa elukeskkonda ja inimeste heaolu ja turvalisust,
- suurendada elanike tööhõivet, sissetulekuid ja maakonna tuntust,
- muuta maakond atraktiivseks külastajatele, investoritele ja spetsialistidele.

Arvestades, et globaliseeruv maailmas konkureerivad omavahel nii ettevõtted kui ka geograafilised piirkonnad ja

tunnistades, et globaalses konkurentsivõimas keskkonnas vastu pidamiseks tuleb piirkonda teadlikult ja sihipäraselt arendada ning arendustegevuse edukuse aluseks on ühised kokkulepped, mis võimaldavad läbi maakonna eesmärgistatud arendamise muuta piirkond atraktiivseks nii elanikele, ettevõtjatele kui ka külastajatele.

Mõistes, et maakonna arendamisel ei ole olemas kiireid lahendusi edu saavutamiseks, sest arendamine on pikaajaline protsess, mille tulemusi on võimalik märgata alles aastate pärast, on osapooled kokku leppinud põhieesmärgid ja tegevused nende eesmärkide saavutamiseks.

Arvestades, et ühiste eesmärkide ja ühistöö eelduseks on inimeste ja organisatsioonide huvide kooskõlastamine, suurendades sedakaudu võimalusi Järvamaa edukaks arenguks.

Arengulepe põhineb ühistel väärtustel:

- Inimeste väärtustamine ja tunnustamine;
- Inimeste õppimistahe ja võime muutustega kohaneda;
- Kogukonna kokkukuuluvustunne ja koostöö.

Pidades silmas, et positiivse kasvusuunaga piirkonnas on haritud ja oskustega inimesed, sotsiaalne sidusus, toimiv ettevõtlus ning elanike, ettevõtete ja külastajate vajadustele vastav taristu, on arenguleppes käsitletud kõiki nimetatud valdkondi.

Rõhutades haritud ja oskustega inimeste tähtsust arengu võtmetegurina, täiustatakse pidevalt õppimise tugivõrku, et Järvamaast kujuneks õppivate inimeste ja organisatsioonide maakond. Erinevas vanuses inimesi hõlmava koolituse abil kujuneb loov, oma õppimist isejuhtiv ja motiveeritud elukestev õppija.

Suurendades aktiivset hõivet, selleks tagatakse erinevad hoolekandeteenused ja kvaliteetne ning kõigile kättesaadav esmatasandi tervishoiuteenuste, eriarstiabi ja õendusabiteenuste, erakorraliste ja vältimatute tervishoiuteenuste ning rehabilitatsiooniteenuste osutamise jätkumine ja areng maakonnas.

Tutvustades piirkonna eripära, pärandit, mitmekülgseid kultuuri- ja spordiüritusi ning häid võimalusi sportimiseks, loominguks ja liikumisharrastusteks, et säiliks ja suureneks sotsiaalne kaasatus ja kokkukuuluvustunne.

Suunates arendustegevust sellele, et Järvamaal elaks ka tulevikus toimetulev elanikkond, arendatakse piirkonna taristut ja avalikke teenuseid elanike ja olemasolevate ning potentsiaalsete ettevõtete vajaduste kohaselt. Samas otsitakse võimalusi majandustegevuse elavdamiseks olemasoleva äritegevuse baasil ning uute ärivormide sissetoomise kaudu.

Tagades kvaliteetsete avalike teenuste osutamise, on Järvamaal haldussuutlikud ja tugevad omavalitsusüksused ning riigiasutused ja efektiivne koostöö maakondlikul tasandil.

ARTIKKEL II KOOSTAMISE PROTSESS

Eesmärkide ja tegevuste määratlemises on osa võtnud erinevate huvirühmade esindajad, kes nende elluviimisel teevad koostööd.

Valdkondlikud töögrupid moodustati erinevate huvirühmade esindajatest, kes vaatasid üle eelmise arenguleppe ja partneritelt tulnud sisendid ning tegid omapoolseid ettepanekuid. Seejärel saadeti arenguleppe eelnõu partneritele ülevaatamiseks ning eelistuste väljatoomiseks.

Töögruppide juhtide ettepanekul tehti arenguleppe struktuuri muudatus:

Arenguleppes on maakonna jaoks olulisemad arendamist vajavad valdkonnad ja tegevused ning tegevuste omavaheline prioriteetsus. Eelistused määrasid arenguleppe seminaril koostöös töögruppide liikmed ja partnerite esindajad, lähtudes, et ollakse Järvamaa inimene, tegevustel on maakondlik/piirkondlik mõju, need on suunatud tulevikku ja saab teha ainult koostöös.

Leppe lisaks olevad kohalike omavalitsuste Riigi Teatajas avaldatud arengukavade tegevuskavad loetakse käesoleva arenguleppe lahutamatuks osadeks.

ARTIKKEL III ELLUVIIMINE JA VASTUTUS

Oma tegevuses leppe elluviimisel pööravad osapooled tähelepanu kodanike—ja organisatsioonide toetuse võitmisele, kuna maakonna eduka arengu üks eeldustest on üksmeelne tegutsemine, positiivne ellusuhtumine ja kokkulepitu elluviimine.

Rakendades piirkonna edukaks arendamiseks võimalikult laiapõhjaliselt koostatud arengulepet, kodanikeühenduste, avaliku ja erasektori koostööd ning taotledes erinevate

huvigruppide, institutsioonide ja kodanike aktiivset toetust arendustegevustele, on võimalik saavutada positiivne ja kõiki osapooli rahuldav tasakaalustatud areng.

Osapooled kinnitavad, et kohustuvad tegutsema ühiselt leppes püstitatud eesmärkide saavutamise nimel ja viivad ellu ning toetavad selles toodud tegevusi.

Osapool, kelle nimi on alla kriipsutatud, on tegevuse elluviimise eestvedaja ja koordineerija. Osapoolena märgitud KOV tähendab kõiki maakonna omavalitsusüksusi, kes tegutseb tulemuse saavutamise nimel parimal võimalikul viisil.

Osapooled teevad vähemalt üks kord aastas kokkuvõtte arenguleppe täitmisest osapoolte esindajate osavõtul ja Järvamaa Arenduskeskuse eestvedamisel.

Järvamaa Arengulepe on vormistatud ühes eksemplaris, mida hoiab Järva Maavalitsus. Kõik teised osapooled saavad leppes kinnitatud koopiaid. Leppega võib liituda uusi osapooli, kes jagavad selle väärtusi ja toetavad tegevuste elluviimist. Leppe tegevusi võib muuta osapoolte kirjalikul kokkuleppel.

ARTIKKEL III TEGEVUSED

I HARITUD JA OSKUSTEGA INIMESED

Nr.	Tegevus	Täitmise aeg	Osapooled
1	Riigigümnaasiumi rajamine Paidesse ja prioriteetsete õppesuundade valik ja arendamine	2017	<u>Paide linn</u> , KOVid, JKHK, HTM
2	Koostöö ja erialade arendamine Järvamaa Kutsehariduskeskuses vastavalt Kesk-Eesti ettevõtluse ning tööturu vajadustest lähtuvalt (eelkute-, täiend-, ümber- ja elukestev õpe)	2014-2020	<u>JKHK</u> , KOVid, JOL, JAK, ettevõtjad, Paide Täiskasvanute Keskkool
3	Haridusprogrammi „Ettevõtlik kool“ rakendamine ja arendamine Järvamaa haridusasutustes sh. lasteaiad	2014-2020	<u>JAK</u> , haridusasutused, KOVid, ettevõtjad, kodanikuühendused,

II TERVISHOID, SOTSIAALTEENUSED JA TERVISEDENDUS

Nr.	Tegevus	Täitmise aeg	Osapooled
1	AS Järvamaa Haigla terviklahenduse arendamine	2014-2020	<u>AS Järvamaa Haigla</u> , <u>KOVid</u>
2	Esmatasandi tervisekeskuste võrgustiku loomine ja väljaarendamine Paides AS Järvamaa Haigla juures ning kolme kohaliku tervisekeskuse loomine Türil, Aravetel ja Koerus	2020	<u>AS Järvamaa Haigla</u> , <u>SA Koeru</u> <u>Hooldekeskus</u> , <u>Türi</u> , <u>Ambla ja Koeru vald</u> , KOVid
3	Vajalike spetsialistide olemasolu tagamine teenuste osutamisel	2014-2020	<u>KOVid</u> , <u>MTÜd</u>
4	Integreeritud teenuste arendamine koostööna sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas	2014-2020	<u>KOVid</u> , <u>MTÜ Sõda-Eesti Sotsiaalkeskus</u> , jt. partnerid

III. KOKKUKUULUVUSTUNNE JA HEA MAINE

Nr.	Tegevus	Täitmise aeg	Osapooled
1	Vaba aja veetmise võimaluste suurendamine ja arendamine maakonnas (nn. seikluspark, veekeskus, uisuväljak, kardirada, krossirada, energia- ja tervisekeskus SPA, konverentsikeskus jne.)	2014-2020	<u>Objektide arendajad</u> , KOVid, JAK
2	SA Ajakeskus Wittenstein ja Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskuse edasi arendamine	2014-2020	<u>SA Ajakeskus</u> <u>Wittenstein</u> , <u>Albu vald</u>
3	Järvamaa maineürituste jätkuv toetamine ja arendamine (nn. Arvamusfestivali kinnistamine Paidesse, Türi Lillelaat, Avatud talude päev, Järvamaa päev Tallinnas, Järvamaa laulu- ja tantsupidu, Järvamaa tali- ja suvemängud jne.)	2014-2020	<u>Paide linn</u> , <u>KOVid</u> , <u>JOL</u> , <u>MV</u> , <u>JAK</u> , <u>Leader tegevusgrupid</u> , ettevõtjad ja kodanikeühendused
4	Järvamaa kohaturundusplaani koostamine ja elluviimine	2015 2016-2020	<u>JAK</u> , <u>JOL</u> , <u>KOV</u> , eri partnerid erinevatest sektoritest
5	Kesk-Eesti identiteedi- ja arenguprogrammi loomine ja rakendamine	2015 2016-2020	<u>MTÜd</u> , partnerid erinevatest sektoritest

IV. ETTEVÕTLUS

Nr.	Tegevus	Täitmise aeg	Osapooled
1	Mäo ettevõtluspiirkonna arendamine	2014-2020	<u>Mäo Keskus</u> , Paide <u>vald</u> , Paide linn, KOVid, JAK, MV, ettevõtjad
2	Maakonna ettevõtlust toetava fondi ja mentorite andmebaasi loomine ning inkubaatori rajamise vajaduse välja selgitamine ja arendamine	2014-2020	<u>JAK</u> , avaliku-, era- ja kolmanda sektori partnerid

V. TARISTU JA LOODUSKESKKOND

Nr.	Tegevus	Täitmise aeg	Osapooled
1	Kruusateede viimine tolmuva katte alla	2014-2020	<u>KOV</u> , riik
2	Tallinn-Tartu-Luhamaa mnt (nr 2) neljarealise maantee väljaehitamine lõigul Kose-Mäo	2020	Riik
3	Tänavavalgustuse rekonstrueerimine	2014-2020	<u>KOVid</u> , JOL, JAK
4	Kvaliteetse digitaristu väljaarendamine	2014-2020	<u>KOV</u> , erasektor
5	Sadevete kanalisatsioonide väljaehitamine tiheasustusaladel	2016-2020	<u>KOV</u>
6	Tihe- ja hajaasustusaladel vee- ja kanalisatsioonisüsteemide ehitamine ja rekonstrueerimine	2014-2020	<u>KOV</u>
7	Hoonete sh. katlamajade ja trasside energiasäästlikumaks muutmine ja alternatiivenergia allikate kasutusel võtmine	2014-2020	<u>KOV</u> , erasektor
8	Jalg- ja jalgrattatee võrgustiku laiendamine	2014-2020	<u>KOV</u> , MV
9	„Pargi-sõida“ taristu ning jalgrattaparklate rajamine ühistranspordi jaamadesse	2014-2020	<u>KOVid</u> , <u>JÜTK</u> , erinevate sektorite esindajad
10	Erinevate jäätmeliikide käitlemine ning jäätmekäitluse tööstusküla välja arendamine Väätsa Prügilas	2014-2020	<u>AS Väätsa Prügila</u> , KOV
11	Pakendi-, paberi- ja biojätmete ning probleemtoodete kogumispunktide arvu suurendamine koos taaskasutus- ja tootjavastutusorganisatsioonidega	2014-2020	<u>KOVid</u> , KEJHK, Väätsa Prügila AS
12	Elanike jäätmealase keskkonnateadlikkuse tõstmine	2014-2020	<u>KEJHK</u> , Väätsa Prügila AS, KOVid,
13	Tuletõrje veevõtukohtade rekonstrueerimine ja rajamine	2014-2020	<u>KOVid</u>

VI. HALDUSKORRALDUS JA UUENDUSTE ELLUVIIMINE

Nr.	Tegevus	Täitmise aeg	Osapooled
1	Eluks vajalike teenuste kättesaadavuse tagamine kohapeal	2014-2020	<u>KOVid</u> , JOL, erinevate sektorite esindajad
2	Koostöös kohalike omavalitsuste ja riigiasutustega Järvamaa elanikele ühtlasema, parima ja efektiivsema avaliku teenuse pakkumine	2016	<u>KOVid</u>

LISA 1

Järvamaa kohalike omavalitsuste arengukavade leheküljed:

Albu vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/430102013022
Ambla vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/411102013061
Imavere vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/402032013005
Järva-Jaani vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/409102013019
Kareda vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/426042013033
Koeru vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/403072013011
Koigi vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/421062013013
Paide vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/408102013107
Paide linn	https://www.riigiteataja.ee/akt/424052013015
Roosna-Alliku vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/406112012049
Türi vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/403102013045
Väätsa vald	https://www.riigiteataja.ee/akt/408102013008